

TJODist Bülteni

Hocamızla Söyleşi

Prof. Dr. M. Feridun Aksu

- 8.7.1947'de Diyarbakır'da doğdu.
- Evli ve bir çocuk babası. (Oğlu Dr Çınar Aksu jinekolojik onkoloji uzmanıdır)
- Orta öğrenimini Diyarbakır Maarif kolejinde bitirdi.
- 1964 yılında İstanbul Üniversitesi'nde Tıp öğrenimine başladı ve 1970 yılında mezun oldu.
- 1976 Cerrahpaşa Tıp Kadın hastalıkları ve doğumda ihtisasını tamamladı.
- 1981 yılında Doçent ve 1988 yılında Profesörlüğe hak kazandı.
- 1994-2000 ve 2014 yılında Cerrahpaşa Kadın Doğum Anabilim Dalı başkanlığı yaptı.
- 2014 yılında üniversiteden emekli oldu.

Hocam kendinizi tanıtır mısınız?

Babam evin en küçük oğluydu ve ailede tek doktor idi. İstanbul'da okumuş daha sonra önce tüberküloz üzerine ihtisas yapmış, 2 yıl veremle savaşta çalıştıktan sonra dahiliye uzmanı olmuştu. Ben ilkokuldan sonra Diyarbakır Maarif kolejinde okumaya başladım. Ülkemizde o dönem için az sayıda bulunan İngilizce eğitim verilen okullardan biriydi. Diyarbakır'da yaşamama rağmen yatılı okumak mecburi idi. İngiliz öğretmenlerimiz vardı ve en önemli dersleri bu öğretmenler anlatıyordu. Bu dönemde aldığım eğitim ilerideki başarılarımı sağladı diyebilirim. Üniversite sınavında İstanbul veya Ankara'daki öğrencilerden daha yüksek puan almıştım.

Babamın doktor olması vesilesiyle mesleğin zor yanlarını görmüştüm. Daha küçük çocukken babam akşamları ve hafta sonları hastalara gitmek zorunda kalıyordu. Ben de önce orman mühendisliğine başvurduğum orada bir hafta okuduktan sonra vazgeçerek Ankara Mülkiye'de okumaya devam ettim. Bir akrabamla konuşurken kendisi bana babamın yolundan gitmemin daha uygun olacağını söylemesi üzerine İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesine 1964'te başladım. O dönem Cerrahpaşa'da fakültenin bazı bölümleri vardı ama tıp fakültesi ayrı değildi. Ben okurken Cerrahpaşa kuruldu.

Orta öğrenimimde İngilizce eğitim almamın tıp fakültesini okurken bana çok faydası oldu. Babamın aldığı İngilizce ders kitapları sayesinde başarılı oldum.

Tıp fakültesini bitirdikten sonra İngiltere veya Amerika'da ihtisas yapmayı planlıyordum. Hatta sınavlarını bile vermiştim. Ama kadın doğum stajında serviks kanseri hakkında yaptığım bir sunum sonrasında hocalarım Cerrahpaşa'da ihtisas yapmamı istediler. 1980 sonrasında kısa süreli Trabzon'da rotasyonel öğretim üyeliği dışında Türkiye'de başka yerde doktorluk yapmadım hep Cerrahpaşa idim.

Reproduktif endokrinoloji eğitimi için 2 yıl Amerika'da çalıştım. Bu dönemde 35 makale yayınladım ve gittiğim fakültenin dekanı bu başarımdan dolayı bana plaket vermişti. Amerika'da geçirdiğim bu dönem vizyonumun genişlemesine de vesile oldu diyebilirim.

TJODist Bülteni

İnfertilite dünü, bugünü ve geleceği ile ilgili düşünceleriniz nelerdir?

Eskiden ülkemizde tüberküloz salpenjiti çok daha sık görülüyordu. Veneryal salpenjite bağlı hidrosalpenks de asendan enfeksiyona bağlı mukoza harabiyeti ön planda iken tüberküloz salpenjiti hematojen yayılım neticesinden kalınlaşmış tespih tanesi gibi görülen tubalar ile karşımıza çıkıyordu. Tubalar kapalı olduğunda tedavide hidrotubasyon ile tubaları açmaya çalışıyorduk fakat başarısı çok düşüktü. Önce GİFT prosedürü uygulandı. Daha sonra yardımcı üreme teknikleri gelişerek İVF uygulanmaya başlandı. Şu an yardımcı üreme teknikleri çok daha başarılı fakat hala pahalı. Uzun süredir uygulanan bu tedavinin maliyetinin artık azalması gerekli. Bilindiği üzere yeni tedavilerin pahalı olmasının nedeni araştırma bütçeleri ve tedavi yaygınlaştıkça bu bedellerin düşmesi gerektiğini düşünüyorum.

Şu an hala fertilizasyon ile ilgili birçok bilinmeyen mevcut. Kontrollü ovaryen stimülasyon ile çok sayıda oosit elde ederken bu oositlerin kalitesini artırıcı tedaviler mümkün değil. Yaptığımız tedavi ile sanki sırası gelen oositleri elde ediyoruz. Bazı vakalarda tekrar eden stimülasyonlar sonrası gebe kalamıyor fakat daha sonra spontan gebelik elde ediliyor.

Geleceğin ise tamamen farklı olacağını düşünüyorum. Fütürizm ile çok ilgiliyim. Fütürizmi hayalperestlik olarak görmüyorum. Çağımızın hastalıkları olan infertilite, koroner arter hastalığı ve kanserin gelecekte nano robotların marifetiyle tedavi edileceğini düşünüyorum. Şu anda bile bu teknoloji mevcut. Önümüzdeki 10-15 yıl içerisinde koroner damarlarımızı açacak veya kanser hücrelerini molekül seviyesinde yok edecek robotlar kullanılabilir. İnfertilite için de stimülasyonlar ve fertilizasyonun bu robotlar sayesinde olabileceğini düşünüyorum.

Tıp eğitiminin durumu için yorumlarınız nelerdir?

Artan üniversite ve tıp fakültesi sayısı maalesef tıp eğitimin kalitesini önemli derecede etkilemiştir. Bazı kurumlarda bu eğitim hala yeterli iken pek çok kurumda alt yapı ve öğretim üyesi eksikliklerinden dolayı aksaklıklar oluşmaktadır. Eski tıp fakültelerinde kontenjan artışı doktor sayısını artırırken kalitesini olumsuz etkilemiştir. 1980'lerden bir örnek vermek istiyorum. O dönemde doktor sayısını arttırmak için mezuniyet notları düşürülmüştü. Normalde mezun olamayacak öğrenciler okulu bitirerek doktor oldular. Bu mezunların girdiği o dönemki TUS sınavında puanlar dibe vurmuştu. Bu nedenle sayıdan çok artık ülkemizde kaliteye önem verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Türkçe çok geniş ve kullanışlı bir dil. Fakat şu an tıp dili İngilizce. Güncel gelişmelerin takibi için bu dili iyi öğrenmek şart. Bu nedenle ben İngilizce eğitim verilen tıp fakültelerinin aktif çalışma hayatım boyunca yanında oldum. Cerrahpaşa İngilizce Tıp'ın derslerine girdim. İngilizce ders anlattım. Benim oğlum da Cerrahpaşa İngilizce Tıp mezunudur. Şu an da Amerika'da mesleğini icra etmektedir. İngilizce tıp fakültesi Cerrahpaşa'ya yurt dışından çok sayıda öğrenci gelmesine ve bunların kendi ülkelerine döndüklerinde Türkiye ile ilgili olumlu düşüncelerin yayılmasına vesile olduğunu düşünüyorum. Türk tıbbı açısından bir prestij kaynağı olduğunu düşünmekteyim. Almanya'dan okumaya gelen bir talebe ile hala yıllardır irtibat haldeyim.

Temel tıp bilimine ülkemizde gereken önem verilmemektedir. Aslında temel bilimler tıpta esas araştırmaların yapıldığı birimlerdir. Bu konunun değişmesini umut ederim. Ayrıca benim okuduğum yıllarda okutulan fizyopatoloji dersinin de mutlaka yeniden müfredata eklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

TJODist Bülteni

Kadın hastalıkları ve doğum bölümü ile ilgili düşünceleriniz ve önerileriniz nelerdir?

Öncelikle kadın genital sistemi hacim olarak vücutta çok az bir yer tutarken insan türü açısından çok önem arz etmektedir. Kadın doğum hekimliği yapabilmek için tüm tıbbi bilimlere hakimiyet gerektirir. Örneğin sıkça gördüğümüz gebe bir kadında tiroid hastalıkları, diyabet veya kardiyolojik problemlerin takibi ve tedavisi tıbbi hakimiyet gerektirir. Bu nedenle kadın hastalıkları ve doğumun alanı çok geniştir.

Diğer branşlarda olmayan bir diğer yanı siz bir hastanızı tedavi ettiğinizde bu hasta artık ömür boyunca size gelir, size bağlanır. Mesela benim hastalarımın meme kanseri ameliyatını cerrahide olduktan sonra takiplerini bana gelerek yaptırarak birçok hastam oldu.

Tıpta yandallaşma örneğin Amerika'daki kadın doğum hekimliğinde kopukluklara neden olmuştur. Benim oğlumun sigortası doğumları karşılamadığı için normal doğum veya sezaryen yaptıramamaktadır ya da perinatologlar da komplike ameliyatları yapamamaktadır. Türkiye'de de bu kopuklukların bu şekilde yaşanmamasına özen gösterilmelidir.

Asistanlık eğitiminde makale saatleri önem arz etmektedir. Güncel makaleler asistanlar tarafından düzenli olarak sunulmalı, hocalarıyla bunlar değerlendirilmelidir. Pek çok yeni araştırma bu esnada tasarlanabilir.

Emeklilik hayatınız nasıl geçiriyorsunuz?

Emekli olduktan sonra muayenehanemi kapattım. Dört yıllık felsefe bölümünü bitirdim. Felsefeye olan ilgim üniversite yıllarımda felsefe bölümünde okuyan bir arkadaşım neticesinde oldu diyebilirim. Üniversitede okurken felsefe derslerine giriyordum. Türkiye'de Atatürk sayesinde yurt dışından gelen çok değerli felsefeciler vardı. 'Probability' teorisini bulan kişi Türkiye'de çalışırken bunu yayınlamıştı. Bunun birçok örneği mevcut. Tıp fakültelerine de bu kişilerin çok katkısı oldu. Fakat maalesef bu kişilere sahip çıkılmadı, bu hocaların yetiştirdiği öğrenciler ülkemize pek çok katkı yapmıştır. Burada Atatürk'ün vizyonunu görebiliyorsunuz. Yeri gelmişken cumhuriyet ile birlikte oluşturulan ve babamın da veremle savaş bölümünde yer aldığı dört başlık halk sağlığı başarısıdır. Bunlar veremle savaş, frengi ile savaş, trahomla savaş ve malarya ile savaştır.

Şimdi felsefe eğitimi sonrası doktora yapma planım mevcut. Tez konum ve hatta tez hazırlama "Tıp Felsefesi". Biliyorsunuz hekimlik çok eski bir meslek fakat felsefede hekimler gerekli değeri görmemiş. Yunanlı filozoflar hekimlere otla ilgilenenler bile demiş. Fakat hekimlik pozitif bir bilim ve felsefesi olduğuna inanıyorum. Hatta metafizik öğeleri de var mesela plasebo etkisi gibi.

Genç Hekimlere önerileriniz nelerdir?

Doktorluk zor bir meslektir. Bunun bir defa kabul edilmesi gerekir. Mesleğinizde ne kadar başarılı olursanız olun size kimse teşekkür etmeyecek fakat küçük de olsa bir hatanızda sizi en yakınınız bile eleştirecektir. Bu mesleğin hazzı vardır fakat tehlikeleri de büyüktür.

Günümüzde doktora şiddet medyada özendirilmektedir. Pek çok dizi ve filmde hasta yakınları doktoru tehdit etmektedir. Nitekim hayatını kaybeden meslektaşlarımız olmaktadır. Bu şiddet ortamında şu an öğrenci olsam sanırım tıbbi seçmezdim diye düşünüyorum.

Doktorluk mesleğinde bence %10 kadar çürük insan olurken birçok meslekte bu çok daha fazladır. Hekimlere olan saygının tekrar kazanılmasını diliyorum.

Söyleşiyi yapan:

Uzm. Dr. Engin Çelik